

Läkemedelsnytt –

Förändringar i förmånslagen påverkar dig som skriver recept. Läkemedel utanför förmånen blir utbytbara.

Den 2 juni 2020 ändras förmånslagen vilket innebär förändringar både för förskrivare och patienter (Lagen 2002:160 om läkemedelsförmåner m.m.).

I dagsläget byter apoteket ett läkemedel till billigaste motsvarande generika endast om läkemedlet ingår i läkemedelsförmånen. Från och med 2 juni 2020 ändras lagen så att även förskrivna läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånen ska kunna bytas till ett generiskt läkemedel inom förmånen.

Exempel på läkemedel utanför förmånen som nu kan bytas till generika inom förmånen:

- Strattera (ADHD) – kan bytas till generiskt atomoxetin.
- Ezetrol (serumlipidsänkande) - kan bytas till generiskt ezetimib.
- Sobril (ångestdämpande) - kan bytas mot generiskt oxazepam.

Läkemedel utan förmån

För läkemedel som inte ingår i läkemedelsförmånerna innebär de nya reglerna att apoteken är skyldiga att erbjuda patienten ett utbyte till ett likvärdigt utbytbart läkemedel inom förmånen om sådant finns. Patienten kan motsätta sig utbyte, men betalar då kostnaden själv.

Det kommer inte heller i fortsättningen att vara tillåtet att göra utbyten mellan läkemedel som inte ingår i förmånerna oavsett om dessa har bedömts som utbytbara av Läkemedelsverket eller inte. Lagändringen omfattar inte läkemedel som saknar generika inom läkemedelsförmånen som till exempel sildenafil (Viagra) och Etrilect (Mollipect).

Läkemedel med förmånsbegränsning

Förmånsbegränsning innebär att vissa läkemedel ingår i läkemedelsförmånerna endast för en viss indikation/patientgrupp. Det kan till exempel innebära att ett läkemedel ingår i förmånerna endast om patienten först provat andra typer av läkemedel för samma indikation.

Ett förskrivet läkemedel med förmånsbegränsning kan, som tidigare, bytas ut om förskrivaren har angett att förutsättningarna för förmån är uppfyllda.

Om förutsättningarna inte är uppfyllda och läkemedlet därmed inte ingår i förmånen, kan det ändå bytas ut mot ett utbytbart läkemedel inom förmånen under förutsättning att detta läkemedel inte har förmånsbegränsningar.

Läkemedel med förmån

För läkemedel som ingår i läkemedelsförmånerna sker inga förändringar i utbytesreglerna.

Smittskyddsläkemedel

Läkemedel som enligt smittskyddslagen ska lämnas ut kostnadsfritt till patienten, ska numera bytas ut till billigaste utbytbara läkemedel. Patienten kan inte motsätta sig utbyte.

Förskrivare ska från och med 2 juni 2020 ange följande på recept:

1. Om patienten är en förmånsberättigad person eller inte (se förtydligande om vem som är förmånsberättigad nedan) ska framgå av receptet. Ja är förifyllt.
2. För läkemedel med begränsad förmån ska man i doseringsfältet ange om förutsättningarna för förmån är uppfyllda eller inte.

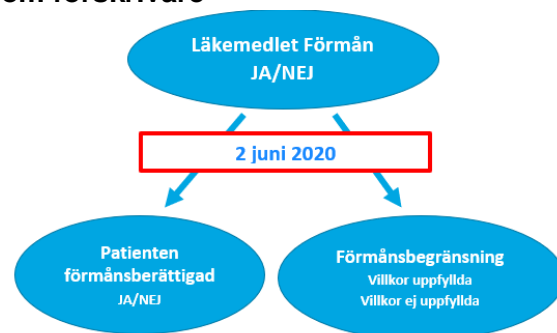
Vem är förmånsberättigad i Sverige?

Majoriteten av de patienter vården idag möter är förmånsberättigade. Exempel på personer som inte omfattas av förmånen är till exempel asylsökande med LMA-kort, personer som inte är bosatta i Sverige och som inte kan uppvisa EU-kort/provisoriskt intyg som gäller för vård som inte kan anstå eller kan påvisa att de är anställda och betalar skatt i Sverige.

För information om kriterierna för en förmånsberättigad person se [TLV](#), [Läkemedelsverket](#). Fullständig information om vem som är förmånsberättigad i Sverige finns i 4§ i [Lagen \(2020:160\) om läkemedelsförmåner m.m.](#)

Praktiska förändringar i NCS Läkemedelsmodul för dig som förskrivare

Tidigare har förskrivare angett om förskrivning av ett läkemedel görs inom eller utanför läkemedelsförmånen genom att välja förmån JA eller NEJ. På det sättet angavs även om patienten bedömdes uppfylla villkoren för ett förmånsbegränsat läkemedel. I och med förändringen att utbyte även kan ske för läkemedel utan förmån kommer informationen om förmån ske på annat sätt.

1 Patienten är förmånsberättigad

Det tidigare fältet "Förmån" har ersatts av fältet "Patienten är förmånsberättigad" där alternativet "Ja" är förvalt (Bild 1). Förskrivaren kan ändra till Nej om patienten inte är förmånsberättigad (tex innehar LMA-kort). Denna ruta syftar alltså inte längre till om läkemedlet ingår i förmånen.

Läkemedel

Godkända läkemedel Icke godkända läkemedel

Läkemedel: Metoprolol Orion

Form	Antal	Förpackning	Förp. typ	Förmån
Depottablett	1	100 tablett(er)	Blistre, 100 tabletter (Al)	Ja

Styrka: 50 mg

Förpackning: 100 tablett(er)

Förp. typ: Blistre, 100 tabletter (Al)

Patienten är förmånsberättigad: Antal:

Bild 1: Fältet "Förmån" har ersatts av fältet "Patienten är förmånsberättigad".

Notera att även "Förmån" Ja/Nej som anges på läkemedelsraden till höger om förpackningstyp syftar till om patienten är förmånsberättigad, inte om själva läkemedlet ingår i förmånen. Det går alltså inte längre att i denna vy utläsa om ett läkemedel ingår i förmånen eller inte. Information om läkemedel och förmån går endast att utläsa vid själva framsökningen av läkemedlet (selektering läkemedel/substans). För mer visuell information se instruktionsfilm – länk finns under "Mer information" i slutet av texten).

För ett läkemedel utan förmån kommer det efter uppdateringen i journalsystemet därför visas JA i kolumnen Förmån bredvid läkemedlets förpackningsstorlek när man angett att patienten är förmånsberättigad. Se bild 2. Även om det anges på detta sätt i journalsystemet så kommer inte patienten få läkemedlet inom förmån på apoteket, då själva läkemedlet inte ingår i förmånen. En önskan om en bättre lösning för detta har framförts till journalsystemsleverantör.

Läkemedel

Godkända läkemedel Icke godkända läkemedel

Läkemedel: Cocillana-Etyfin

Form	Antal	Förpackning	Förp. typ	Förmån
Oral lösning	1	250 milliliter	Flaska, 250 ml (glas)	Ja

Styrka:

Förpackning: 250 milliliter

Förp. typ: Flaska, 250 ml (glas)

Patienten är förmånsberättigad: Antal:

Bild 2 Cocillana-Etyfin är en bostmedicin som inte ingår i förmånen, men då patienten i detta fall är förmånsberättigad anges det även Ja under förmån på läkemedelsraden (till höger om förpackningen) vilket inte längre syftar till förmånen för läkemedlet utan patientens förmånsberättigande.

2. Förmånsbegränsning

För läkemedel med begränsad förmån kommer knappen Begränsad förmån att lysa grön som tidigare. Den är flyttad och placerad till vänster om doseringsanvisningen, se bild 3. Där kan man få information om läkemedlets förmånsbegränsning.

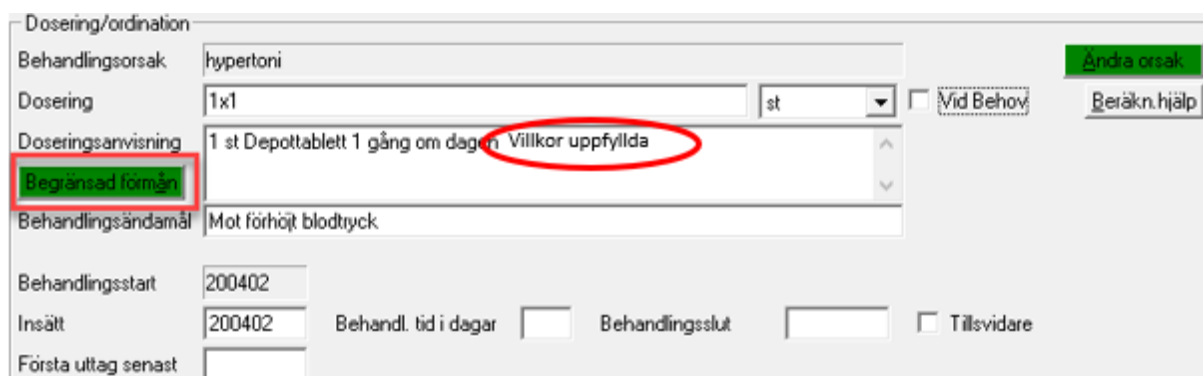

Bild 3: Knappen "Begränsad förmån" är flyttad till höger om doseringsfältet. Där kan man få information om läkemedlets förmånsbegränsning för att sedan ange om villkoren är uppfyllda eller inte i doseringsfältet.

Om förmånsbegränsningen är uppfylld och patienten skall få läkemedlet inom förmånen ska det anges i doseringstexten. Det är även viktigt att ange om villkoren inte är uppfyllda och patienten inte ska få läkemedlet inom förmånen (Bild 4).

Farmaceuterna på apoteket kommer under en övergångsperiod, tills berörda system är uppdaterade, tolka frånvaron av kommentar i doseringsfältet som att läkemedlet ska ingå i förmånen.

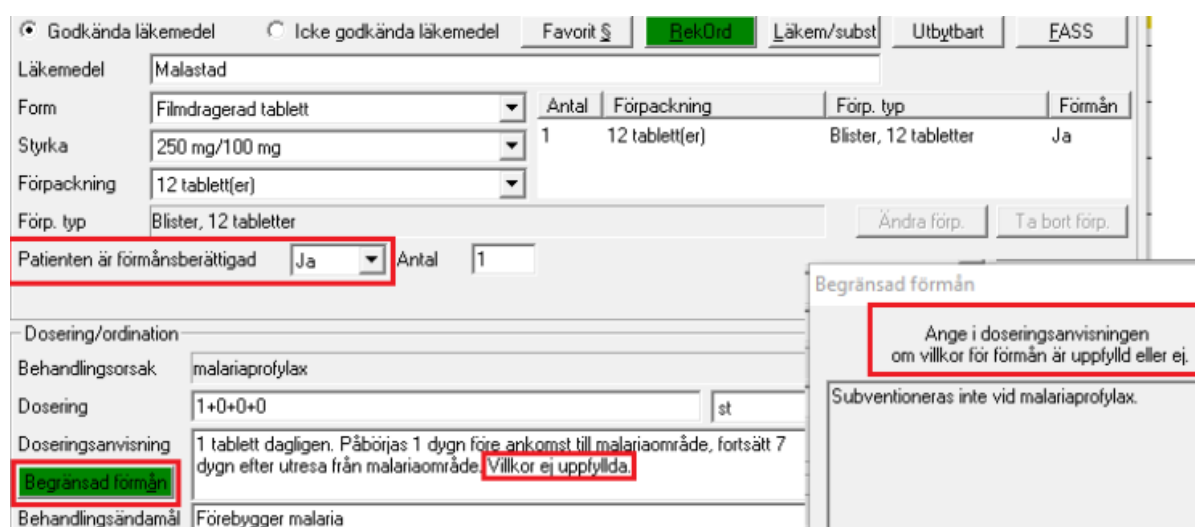

Bild 4: Viktigt med tydligheten om villkoren är uppfyllt eller ej. Även om villkoren för förmånsbegränsningen inte är uppfyllda. Detta för att inte patienter ska få läkemedel inom förmånen felaktigt.

Information om kostnadsfrihet enligt smittskyddslagen skall som tidigare anges i doseringsfältet.

I samband med införandet av Nationella läkemedelslistan kommer det utformas ett mer strukturerat sätt att ange om förmånsberättigad patient och villkoren för förmånsbegränsningen.

Mer information:

- Inera, som är ansvariga för Pascal-systemet för dosordinationer, har tagit fram [handledning](#) för hur lagändringarna hanteras i Pascal.

- *Utbildningsfilm "Förmånshantering" NCS Cross från 2020-06-01*(komplement till informationen i Förenklade leveransdokumentationen):
<https://zero.comaround.com/sv-se/content/1334946/#/>
Vägledning på intranätet: Vård/Vårdsystem/Grundutb i Läkemedelsmodulen/Öppenvård för läkare/Förmånshantering fr.o.m. 2020-06-02 (film 2:26 min)
- *Förenklad leveransdokumentation NCS Cross v5. 11* (dokumentet finns till höger)
<https://intranatet.ltblekinge.org/ncs-cross>
Vägledning på intranätet: Start/Service och stöd/It/It/Vårdsystem/NCS Cross - Journalsystem för både slutenvård och primärvård

Källor:

- TLV <https://www.tlv.se/apotek/utbyte-av-lakemedel-pa-apotek/andring-i-regelverk-ger-fler-mojligheter-till-utbyte-av-lakemedel.html>
- Läkemedelsverket
<https://www.lakemedelsverket.se/sv/nyheter/nytt-regelverk-ger-fler-mojligheter-till-utbyte-av-lakemedel>
- E-hälsomyndigheten
<https://www.ehalsomyndigheten.se/tjanster/yrkesverksam/utbyte-av-lakemedel/>
- Riksdagen - Lagen om läkemedelsförmåner
https://www.riksdagen.se/sv/dokument-lagar/dokument/svensk-forfattningssamling/lag-2002160-om-lakemedelsformaner-mm_sfs-2002-160

Lena Olsson, klinisk farmaceut, Enheten för kvalitet och utveckling
Karin Andersson, apotekare, Enheten för kvalitet och utveckling
Anna Janson, ordförande Läkemedelskommittén

Här hittar du alla [Läkemedelsnytt](#) från Region Blekinge
För mer information om läkemedel se [Om läkemedel](#) på intranätet. Skapa genväg och hitta länken under